

[Jørgen Gram.]

bestemme, f. Eks. hvilken Lærer de vilde have. Der sker saaledes ikke noget Brud med eller nogen Ændring i vor Mindretalslovgivning. Hvad Befolkningen hidtil selv sammen med Myndighederne har gennemført i Praksis uden Paalæg fra Lovens Side, det faar nu Lovens Stempel som en Ret for Forældrene. Fra dansk Side vil der derfor antagelig ikke være synderlige Indvendinger imod Aanden i Lovændringen paa dette Punkt. Naar den saa samtidig betyder Opfyldelse af et ofte udtalt Ønske fra Repræsentanten for det tyske Mindretal, det ærede Medlem Hr. Schmidt, maa man vel kunne forvente et roligt og forstaaende Samarbejde paa Skolens Omraade herefter ogsaa i de blandede Kommuner.

Jeg kan paa mit Partis Vegne tilsige velvillig Behandling af Lovforslaget paa dette Omraade.

Vi er ogsaa villige til at drøfte de andre i Lovforslaget rejste Problemer, men vi synes, at der maa Ændringer til. Lad mig her ved første Behandling fremføre, at det er Lovforslagets Hensigt at føre de Sogne, der ingen tysksproget Skole har, ind under de samme Lovbestemmelser, som man har i det øvrige Land. Men man gør det alligevel ikke helt, fordi det f. Eks. i Lovforslaget bestemmes, at Skolekommissionen vælges direkte af de kommunale Vælgere og ikke af Kommunalbestyrelsen, som det sker i det øvrige Land. Forældreraad, som hidtil har vist sig saa lidt egnede til at fremme Interessen for og Samarbejdet om Skolernes Virksomhed, indføres altsaa ved dette Lovforslag i de sønderjyske Landsdele.

Men naar der nu ikke har rejst sig Røster for at komme bort fra de smaa Skolekommissioner, og naar de ikke har vist sig ubrugbare, tværtimod, saa er det efter vor Mening ikke tilstræbellesværdigt at komme ind under Bestemmelser, der af de fleste vil kaldes ringere. Selv den højtærede Minister vil sikkert ikke benægte, at der muligvis senere vil blive foreslaaet Ændringer i dem, hvis den højtærede Minister vedbliver at fungere som Minister et Par Aar endnu. Er de sønderjyske Lovbestemmelser bedre, lad os saa beholde dem.

Jeg har ikke noget imod, at der i Kommunen skal være een fælles Skolekommission. Det synes mig endog, at den nye Skolelov gør dette nødvendigt. Naar Skoledistrikterne stundom lægges om efter Børnetallet, eller naar der under Bibeholdelse af de smaa Skoler oprettes hele eller, skal vi sige, halve Centralskoler, saa anser jeg det for en Nødvendighed, at alle kom-

munale Vælgere har Adgang til gennem een Skolekommission at komme med i Skolens Gerning i hele Kommunen. Ellers kan det gaa saadan, at hvis f. Eks. Børnene fra 12 Aars Alderen og opefter skal gaa til en Naboby, hvor Udvidelsen af Skoleklasserne ønskes lagt hen, saa vil Forældrene under den nuværende Ordning ikke faa Indflydelse paa deres Børns Skolegang i de sidste Skoleaar.

Jeg har ogsaa nok Øje for, at det meget snævre Omraade for de smaa Skolekommissioner kan have sin Svaghed, naar Forstaaelsen ikke er som ønskelig mellem Lærere og Beboere, eller naar Sladder spiller ind, saa Skolens Arbejde vanskeliggøres. Men det sidste forekommer jo da heldigvis kun sjældent, og jeg vil nu mene, at den snævre Føling, som Forældre og Lærere og Børn kan faa med hinanden og med Arbejdet i de smaa Kredse, maa være et værdifuldt Aktiv. Jeg vil ikke bruge samme Udtryk som en fremtrædende Præst, men sige om en Lærer med manglende Arbejdsmod o. lign., at over for disse hjælper saamænd hverken Skolekonsulenter eller smaa eller store Skolekommissioner.

Men den højtærede Minister har i Lovforslaget under Navnet Skolenævn fundet en Institution, som alle Skoler eller Skoleafdelinger skal have i Kommunerne, saa snart der blot er een tysksproget Skole. Man skal have disse uden Paakrav. Disse Skolenævne skal vælges af de Forældre, der paa Valgets Tidspunkt har Børn i den paa-gældende Skole, blandt de i Sognet bosiddende Personer. Hvorfor maa Værgerne for Resten ikke være blandt Vælgerne her i Modsætning til, som det er ved Forældreraadsvalgene? Skolenævnene ved disse Skoler skal have Indstillingsret ved Besættelse af Lærerembeder, men ikke have Indflydelse ved Afskedigelser, de skal udarbejde Udkast til Skolens Undervisningsplan, og de skal føre det Tilsyn med Skolens Arbejde m. v., som de hidtilværende smaa Skolekommissioner ogsaa har haft, men lige saa lidt som Skolekommissionerne have økonomiske Beføjelser, f. Eks. med Hensyn til Udgifter, som følger af Skoleplanen. Det er rigtigt, at Kommunalbestyrelserne her beholder den Myndighed, som de har nu.

Men det vil ses, at blot der dukker een tysksproget Skole op i en Kommune, saa har Forældrene til Børnene i disse Skoler en ret vidtstrakt Ret. Jeg siger ikke, at det er for meget, men Kommunens store Skolekommission faar ikke meget at skulle have sagt. Det faar være. Men den store Ulighed, der er mellem Forældrenes Ret i